

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — —
Negyedévre 2 — —
Egy hónapra 1 — —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Nagy hirdetésért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többnapos hirdetésért jutányos áron vetetnek fel. Helyg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Gyanusítások.

Már a választási mozgalmak hevében kidobták az Ugron-párt és a nemzeti párt közlönyei azt a jelszót, hogy a Kossuth-párt szövetségelt a kormánypárttal. Akár milyen bolond is ez a gyanusítás, mégis tartogatták, élesztgették, s most, hogy a választások jobbra lezajlottak, s az ellenzéki pártok közül egyedül a Kossuth-párt került ki megerősödve a harczból — nem szólván a néppárttól, mely mondhatni most született a gyanusítás még jobban öltögeti mérges nyelvét a Kossuth-párt ellen. A nemzeti párt egyik közlönye ma is vesztül kéjeleg abban a gyönyörűségében, a mit ez a gyanusítás szerez neki.

A választási harczok hevében már többször rámutattunk ennek az ostoba és rosszhiszemű gyanusításnak a teljes alaptalanságára. Most a választások eddigé ismeretessé vált eredménye azonban tökéletesen kétségtelenné teszi azt, hogy a nemzeti párt közlönyei által még mindig folytatott szenvedélyes rágalmozás magukban az eseményekben találja meg a legeklatánsabb czáfolatát.

Valóban könnyűszerrel számolhatunk le a gyansitással. Csak az eseményekre kell rámutatnunk s kitűnik a szemszédett ráfogások teljes alaptalansága. A Kossuth-párt teljes erejével szállott harczba a kormánypárt ellen. Sőt bizyást elmondhatjuk, hogy a függetlenségi párt sohase koncentráltta jobban erejét a közösgyes alapon álló hitvány és álnok kormányzati rendszer ellen, mint a hogy most tette ezt a Kossuth-párt. Igen harczba vitte egész erejét, hogy a függetlenségi eszmét diadala jutassa, még pedig abban a tisztaságban, a melyben annak az eszmének állania kell a nemzet közszelleme előtt. Feleslegesnek tartjuk azt, hogy szenvedélyes polemikába bocsátkozzunk azokkal, kik a Kossuth-pártra ráfogják hogy paktumokat kötött a kormánypárttal. Nem szerezzük meg nekik azt az örömet, hogy dühöngéseikre az övékéhez hasonló modorban válaszolgassunk. Elvégre is nem arról van szó, hogy akár a volt Ugron-pártot, akár az erejében megfogyatkozott nemzeti pártot a rosszhiszeműségéből kigyógyítsuk, a mi átkozottul nehéz földadat lenne, hanem csak annak a szükségét érezzük, hogy a közvéleménnyel szemben tisztázzuk, a dolgok rendjét. A gyanusítás, bármily ostoba és alaptalan legyen is, gyakorta hitelre talál. Ez már a dolgok természetében rejlik. És ezt az Ugron-párt és a nemzeti párt közlönyei ugyancsak ki-

használják. Azt a lelki gyötrelmet, mit a szenvedett vereségek után érezni kénytelenek, enyhíteni igyekeznek azzal, hogy a vereségek okait nem a saját hibáikban, hanem a Kossuth-párt magatartásában keresik, s a közvéleménynek is azt a fölfogást akarják szuggérálni, hogy ők ugyan megtették kötelességeiket, hanem a Kossuth-párt mulasztotta el a magáéit. Nos hát nézzük csak, — miben állott az a sokat hánytorgatott paktum, vagy szövetség a Kossuth-párt és a kormánypárt között.

A Kossuth-párt összesen száz kerületben állított jelöltet. Mindazokban a kerületekben, hol a függetlenségi eszme számára a polgárság hangulatában talaj van s a hol ezt a talajt az Ugron-párt már előbb le nem foglalta. A száz kerület közül hetven kerületben kormánypárti jelölttel állott szemben. Több olyan kerület van, a hol a polgárság egyenesen kért jelöltet a Kossuth-párt központjától az Ugron-párt ellen, de a Kossuth-párt nem akarta zavarni az Ugron-párt czirkulusait ott, a hol ezek kormánypárti jelölttel állottak szemben. Az csak egészen természetes dolog, hogy a hol a függetlenségi eszme diadala nem forgott veszedelemben s csak az volt kérdésben, hogy a választópolgárság meggyőződése az egymással szembe helyezkedett két közjogi ellenzéki párt közül melyiknek ad igazat: a Kossuth-párt jelöltet állított az Ugron-párt ellenében. Ez ugyszólván kötelessége volt, mert csakugyan a választópolgárság lehetett az egyedüli illetékes bíró a két frakció közt felmerült vitás kérdés eldöntésére.

De hát lássuk, hogyan állott a Kossuth-párt a kormánypárttal szemben? Hetven kerületben vitta meg az elvek harczát a kormánypárttal. Hetven kerületben folytatott küzdelmet az uralkodó összes brutalitásai, vesztegetései és perfid törvénytelenégei ellen. Csak úgy hevenyében, a nélkül, hogy alaposad áttanulmányozhatóak a választások eredményéről arészletes kimutatást, emlékeztetjük a gyanusításban kéjelgő urakat a következő eklatáns adatokra: A kormánypárt a rendelkezésére álló hatalmi eszközök egész tömegével rohanta meg a Kossuth-párt számos régi kerületét. És nagy küzdelmek után el is hódította a nyiregyházi, tiszaháti, nagylaki, kun-szentmártoni, enyingi tabi, somlyó-vásárhelyi, szigetvári, szolnoki, nagyfügedi, csengeri stb. kerületeket. Megrohanta, hogy többet ne is említsünk Hajeu-Nánást, Hód-Mezővásárhelyt, Karczagot; a szini kerületet s csak a Kossuth-párti roppant erő kifejtése tar-

totta meg ezeket a veszélyeztetett pozíciókat. Megrohanta Orosházát, a hol még nincs vége a küzdelemnek. Megrohanta a Kossuth-pártot Miskolcz mindkét kerületében s meg is bukatta Kossuth-párt jelöltjeit. És mindenütt ugyanazokat a hitvány eszközöket használta, a melyekkel élt országszerte az Ugron-párttal és a nemzeti párttal szemben is; azokat az eszközöket, a melyekkel kivívta ugyan a győzelmet, de megbecstelenítette az alkotmányos elvi küzdelemmel összefüzdő összes magasabb eszméket.

Vajon ezek a jelenségek a mellett szólnak-e, hogy a Kossuth-párt szövetségelt Bánffy Dezsővel? A Kossuth-párt a küzdelemben elveszítette számos, kipróbált, derék tagját s ezen való fájdalom csak az enyhítheti, hogy épp a kvrmány ellen vívott harczában új erőket nyert s épp a kormánytól hódított el egy csomó kerületet.

Avagy az bizonyít a szövetségés mellett, hogy a Kossuth-párt kiverte br. Bánffy Dezső jelöltjeit meg annyi hü mamelukot a siklósi, dárda, kölesdi, felvidéki stb. kerületekből, a hol mindenütt a leghevesebb küzdelem folyt a Kossuth-párt és a kormánypárt közt?

Ime, ezek tények és nem frázisok. Ezek e tények hangosan beszélnek, még pedig ugyancsak érthető módon. És ezek a tények mind azt bizonyítják, hogy a Kossuth párt ellen csökönös vakmerőséggel hangoztatott gyanusítások merőben alaptalanok. Teljes joggal követelhetjük ezek után, hogy a rágalmozók és gyanusítók vagy hallgassanak el, vagy pedig álljanak elő ténybeli adatokkal, ne csupán alaktalan és tartalmatlan frázisokkal. Mindaddig, míg ezt nem teszik, közvélemény nem is adhat nekik hitelt. Egyébiránt a Kossuth-párt tisztában van maga dolgával. Az újra megkezdődő parlamenti küzdelmek során is teljes odadással fogja szolgálni azt az ügyet melynek a választási harczok renejen is becsület szerzett.

A kvótát emelik. Lukács László miniszter a héten Beesbe utazik a kiegyezési tárgyalások folytatására, melyek folyamán a kvótát bizonyosan emelik. A brassói nagygyűlésen a száz képviselők is kijelentették, hogy a szabadelvű párt hoz csatlakoznak; a közigazgatás államaitását támogatják, azonban a magyar nyelv tanítása és az iskolák államaitása ellen tiltakoznak. — Végül a kvótát néhány percczel felemelik s a klotür behozatalát sürgetni fogják.

Mi, és a rágalmazók

A választások megejtettek, már csak kevés van hátra és a zajos küzdelmet ország-szerte ismét az egykedvűség, a bágyadt csend fogja követni.

Óriási süllyedésnek vagyunk szemtanúi a politikai élet és érzék terén; magyar szívünk vérzik e süllyedés láttára, és aggódva kérdezzük magunktól: mi lesz e süllyedésből?

Egyrészt a szavazók erkölce be van feketítve a percznyi hatalom kenyelmesebb élvezhetőségéért, le van rombolva az országban az alkotmányos érzék; le van alázza a magyar nemzet politikai érettségének öntudata az erőszaknak engedő gyávaság és a vesztegetésnek engedő lelki süllyedés versenyeznek egymással.

De másrészt óriásiag tenyészik a rágalom, a piszkolódás, az irigység mérgébe mártott szenvedély és e növény, mint a jégesőtől tönkre nem tett terméshöz, a gaz, irtandó, ha tudná az egészséges vetést.

Az ellenzéki pártokat szétverte a hatalom erőszaka, de szétverte még inkább a választók egykedvűsége és bizalmatlansága tántorgó elveikben.

Csak egy párt vonul fel teljes számmal, a többi megtizedelt pártok közt, a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt.

E párt óriási ellenállási képességét irgylak a többiek, s keret gyanúsítják, a rágalom sártengerét eresztik rá, — le akarják a sárga irigység kórságával rontani az erély, a hazafiság eredményét, — be akarják bizonyítani, hogy széles e hazában nincs egy párt, nincs egy elv, nincs egy eszme, nincsenek férfiak és nincs egy pártvezér, ki ellent tudna állani az erőszak és a vesztegetések fegyvereinek.

A helyett, hogy örülnének, hogy van végre a nemzet egy részében politikai erkölcsi, van még egy pártban életérő, melyet megtörni nem lehet; van még egy táborban higgadt elszántság; van még egy pártvezérben győzni tudás; e helyett a legképtelenebb gyanúsításokkal azt akarják kimutatni, hogy ha a függetlenségi Kossuth-párt győzött, azért volt; mert a kormányval szövetkezett.

Ha így lenne, suttogva kellene ezt a magyar embernek bevallania és pirulva, szégyenkezve, szemlesütve hallgatnia kellene; és ha nincs így, mint a hogy rágalmazók maguk is tulják, hogy nincs így, akkor pirulva kell, hogy olvasson a magyar ily vádakait és elkeseredik lelke ilyen erkölcsök felett.

Ilyen érzelmevilág magyarazza meg a szelvert hadak kudarcát, mert a hol ily érzelmek teremhetnek, ott elvi harcokban a győzelem lehetetlen.

A függetlenségi Kossuth párt hetvenhárom kerületben (száz közül) épen a kormánypárttal küzdött és a kormány épen a Kossuth párt ellen érvényesítette a legnagyobb erőszakot.

A Kossuth párt kerületeiből nem egyben fordult elő még emberhalál is az erőszak nyomása alatt; becsületes magyar polgárok estek a dozatul a brutalitásnak.

Magam a párt igénytelen vezére négy helyen álltam kormánypárti jelölttel szemben és ezek közül egyikén oly óriási volt a kormánypárt erőszakoskodása, hogy a legnagyobb higgadság kellett arra, hogy ne törjön ki nyílt lázadásban a nép.

Csak rágalmazzanak tehát a vert hadak, melyekben nem volt elég erély a vad rohamokat visszaverni!

Mi emlékezünk Horáczius versére, melyet gróf Egmont szavalt, mikor mártírhalálra ívelve, a vérpadon állott!

Az igaz és elveihez hű embert sem a hatalom erőszaka, sem embertársai rágalma nem ingatják meg.

Gróf Egmont Németalföld szabadágáért halt meg.

Mi magyar hazánk függetlenségéért a lezajlott csunya küzdelemben győzünk.

Zászlónk ott lobog a fellegváron, melyet szilárd elvhűségünk sziklatalpán építettünk.

A rohamok visszaverve, a fellegvár be nem véve, a tábor szét nem szórva, sőt a kiállt küzdelem és egy más jobb megismerése és megbecsülése által inkább összehozva, — mi felemelt fővel vonulunk be az országgyűlésre teljes számmal a mi büszkén lobogó zászlónk alatt!

Mi valamennyien küzdöttünk teljes erőnkkel és a vezér kivette magának a küzdelemből az oroszlánrészt.

A betegségől lesújtva indult a harcra, úgy kellett a lépcsőkön leivni és mégis három hétig nem aludt, éjjel utazott, nappal pedig minden nap több kerületet bejárva hirdette a magyar függetlenség szent igéjét az egész országban.

Az emberfeletti munka, a helyett, hogy ledöntötte volna a betegágyból felkelt embert, meggyógyította őt; a honszerelem varázserője a lekésedés, a kötelességérzés érótt kölcsönöztek csekélységemnek.

Es most keszen allok bajtársaimmal a harcra, melyet oly törhetlen erélyvel, de ép oly tisztességgel fogunk ezenul is folytatni, mint eddig.

Kossuth Ferencz.

A választások.

Az én választásom.

Bátor vagyok az én választásom történetét elmondani, nemcsak a tanulságok okáért, hanem azért is, mert körülötte bőven folyt az embervér. A mai kor képéhez én is festek egy kis szögletet ama naiv emberek számára, akik az ezeréves alkotmány, a legszentebb polgári jog, a tiszta választás és más efféle hangzatos frázisokat meg mindig komolyan szokták venni és szívesen szavazják is a törzsválat mellett, vagy a kávéházban.

Az a vidék, mely Nagy-Károlyon túl egy órára sáskával kezdődik és Erdély felé a Meszes, Réz és Bükkhegyeket magában foglalva, egyre emelkedően halad, nevezetük Szilágyvármegyének. Ezt ebben a Szilágyvármegyében egy Sámuel nevű család, mely a fatusi kereskedelem terén kezdve, a nemes Beesky-család birtokának kibérlésen folytatva, a lipótvárosi arisztokráciáig fölvitte. Ezt az utolsó tygót, aki ily magasra jutott, Sámuel Lázárnak hívják, a mely név Magyarország történelmében nem fog fennmaradni: Sámuel Lázár ügyvéd és bankigazgató s e kettős minőségében megelégedett azzal, hogy vagyont gyűjtson magának, a mi foglalkozásnak nem rossz, de nimbust nem ad.

Elkövetkezett Magyarország élére egy olyan miniszterelnök, a ki pokoli tervet érelt meg magában a zsidók megrontására. Elég sáka rontották már magukat a magyar családok a választásokkal. Uri virtuskodásból hány család tette tönkre magát a régi restaurációs világtól kezdve máig a politikai harcokkal, vetélkedéssel, Rá kell csálni erre a jégre a

zsidókat ezen elpusztulnak. És ez nem volt nehéz, mért hála isten a zsidók már annyira elmagyarosodtak hogy minden hibánk meg van bennünk az ő erényeik meg volna.

A két legnagyobb áldozat a Wolfner és a Sámuel család volt, mely két család egy-mással rokon. Wolfner Tivadarnak és Sámuel Lázárnak egy-egy mandátum jutott, mely két mandátumokért ők együttesen körülbelül 150—200.000 forintokat áldozták, uri hűségéből, vagy talán a nép iránt való rajongásból mert tessék elhinni hogy a népre valósgos áldás egy ilyen milliómos vállalkozó, a ki öt forinttól ötven forintig terjedő ajánlatot tehet a legszentebb polgári jog élelmes gyakorlójaik.

Sámuel Lázár kapta a fentem itett vármegyében Diósdot, egy kemény függetlenségi kerületet. A születésen kívül más is fűzte oda. Tudnunk kell, hogy a kerület tiszta református, négyezer-száz szavazóból csak nyolczszáz a román, a többi kálvinista magyar. Azt is tudnunk kel, hogy Szász Domokos erdélyi ref. püspökhöz tartoznak. Szász Domokos körlevelet intézett a szilágy megyei ref. papokhoz, melegen felkükre kövte Sámuel támogatását. Azt sejttem ebből, hogy Sámuel nem más, mint Szász Domokos börszianere, a ki a pü-pök híres börszemanipulációit (az egyház vagyonával) vezette.

Es a független szellemükrol, hajthatatlan karakterüktől egykor méltán híres papok részét beadták a derekukat a püspök és Báffy Dezső főgondnok kettős parancsára. Igaz, a református pap se a régi független ember többé.

Rokonságom révén igen jól tudom, hogy a nép által választott pap mennyire a püspöki fenhatóság alá van hajtva. Igaz, a legtöbb pap nem exponálta magát Sámuelért, a ki különben az egész vármegyében ritka ellenszennvel fogadtak; de titokban ezek is korteskedtek. Két pap mellettem volt, a mennyiben rám szavazott, három pap pedig dühösen korteskedett Sámuel mellett: Nagy Elek bogdándi, azután a samsoni és a mocsolyai pap. Ezek kitétek magukat annak, hogy minden faluban végig csufolták, meghajgáták, megfizetett embereknek nevezték őket — pedig a reformátusoknál különösen óriási fontással bír, hogy a pap közbecsülésben álljon.

Sámuel nem volt fukar nemes adományaiban. Majdnem minden faluban adott pénzt a templom reparására, orgonára, az egyház adósságának törlesztésére, az iskola fenntartására, szegény tanulók jutalmazására. Egyik papnak megígérte, hogy a beteg feleséget szanatóriumba viteli és a maga költségén gyógyíttatja, a másiknak azt ígérte, hogy majd a fiát ehelyezi va ahová. — A szemek felvillogtak. Hísz ez Szilágy megye aranykora. Ez itt az arany ember, a ki a filloxa pusztításait helyre fogja újni.

Azután a jegyzők! Kis Sámuel nyírségi jegyző (zsidó ember) volt a párt pénztáros! Hogy a nép által választott jegyző járjon faluról-falura vesztegetni, lelet vásárolni: ezen egy Wesselényinek (a szilágyi főispán) mégis csak illenek felhaborodni. Mer: Szikszay alispántól nem várható. Szikszay a ispánt, akit a megye érdekei nem képesek Zilahról kimozdítani. Sámuel érdekei kimozdító ták a községekbe korteskedni. Ő csak örül annak, hogy ha jegyzői egy kis mellékkeresetre tesznek szert, még ha független községi tisztviselőkből állami cseledekké fizetett kortesekké aljasdnak is ezáltal.

Sámuel üzletszerűen, praktikusan és ciznikusan fogott a dologhoz. Sem a személye, sem pártállása nem lévén népszerű, tisztán üzleti alapokra fektette vállalatát; váltókra vesztegetett. Diósdának 4000 frtot adott váltóra. Ebből 1000 frt az iskoláé, 1000 frt a népé! Ezért a jómódu gazdák köteleztek magukat, hogy 300 szavazatot állítsanak a községből. Azután skrupulusaik támadtak és vissza vitték a valót. Akkor Sámuel még megtoldotta 500 frttal, melyet már váltó nélkül adott. Három nap mulva ezt is vissza fiútték s vele ujra a 4000 frtot. Az egész

község, a papot és a jegyzőt kivéve, rám szavazott.

A váltómanipuláczió oká az volt, hogy az egyszerű vesztegetésben nem bízott, attól félt, hogy a nép elvezi tőle a pénzt és rám szavaz.

Az egyik községben a jegyző a köv-kező cifra szerződést kötötte a néppel: előre adott mindenkinek 2 frtót, a választás utánra ígért 3 frtot és kötelezett írásbelileg mindenkit, hogy a ki nem szavaz Samuelre, neki (a jegyzőnek) fizet 9 frtot. Ennél czinikusabb szemtelenséget keveset hallottam életemben.

Főkéntes volt egy Becs-ky Béla nevű utibiztos, a kit most másodszer bérelt ki a Samuel-család: egykor a hirtokát, most őt magát. Ez a kiszolgált ur általános gyűlöletnek örvendett a kerületben s csak méltó sorsa erte utól, mikor választóim elpáholták, az urak pedig a választás színhelyen szemölsembe leszárták szemérmetlen magaviselést.

A szolgabírák és a szavazatszedőbiztosok tisztességesen viselték magukat. Dull Janos választási elnök (kinek fia Samuel iródjában dolgozik) ugyan későn zárta be a Samuel-párti potyabuffet-, mely törvényellenesen közvetlenül a két barakk mellett volt, melyekben a szavazatokat szedték; az is igaz, hogy a legtöbb kormánypárti otáh helyett a jegyző mondta meg az oláhnak is a nevét, az igaz, hogy a szavazók személyazonosságát a jegyző meg a bíró, tehát a Samuel-féle vállalat részvényesei konstatálták, de hát ezek olyan aprólékos, közönséges dolgok, melyek manapság minden művelt választási elnök asztalán helyet foglalhatnak. Súlyosabb dolog a csendőrpuskák elcsúszása, melynek egy halottja és egy haldoklója van és a katonaság szuronyrohama, melynek szintén van vagy h a r m i n c z sebesültje. — Ezzel a rohammal 150—200 választómat verték szét. Súlyos dolog Kauffmann kassalyi jegyző gaztette; revolverrel beelölt a függetlenségi választók csapatjába s egyet nehezen megsebesített. Ebből hajszál híján a legóriásibb vérengzés támad, ha a pártunkbeli urak le nem csillapítják a népet. Figyelemel fogjuk kísérni, hogy ez a kedves Kauffmann, a ki lelövi azokat, akiket megvesztegetni nem tudott, aki testükön ejt sebet azoknak, akiknek lelkehez hozzáférni nem tudott, elveszi-e méltó büntetését?

Engedjék meg, hogy abbeli nézetemnek adjak kifejezést, hogy három választó volt az egész kormánypárton, a ki meggyőződésből, de őszintén sőt elkesen szavazott — de nem Samuelre, hanem Kis Samu nyír-sídi jegyzőre. Ez természetes, ez világos és érthető. Kis volt a párt-penzáros, ő tőle vették őt a pénzt s józan eszükkel, becsületesen úgy gondolkoznak, hogy árulás volna tőlük nem Samura, hanem Samuelre szavazni.

Bocsánatot kérek a közönségtől, hogy ennyi ideig untattam a magam dolgával. Nem is azért tettem, mintha azt hinnem, hogy ez valakit érdekelt, hanem azért, mert ez a kép, melyet itt f-stettem, az 1896-iki választásokon körülbelül százötven kerületnek a képe. Samuelt sem akarom ezzel arra kényszeríteni hogy letegye a mandátumát: csak nem bolond 45,000 forintos drága portékáját a tűzbe dobni. Viselje egészséggel: ez az első lépés a nemességhez, mely neki megint sok pénzébe fog kerülni, de a kormány szívesen adja, mert a kutyasádó miatt vidéken tömegesen verik agyon a kutyákat és így olesón juthat a bőrükhöz.

Barátainnak, a kik közé a diósádi kerület összes független földbirtokos urait büszkén számítom köszönetet mondok önzetlen fáradozásukért: köszönetet mondok az 1450 becsületes választómnak, kikre a megvásároltakról a ragály nem terjedt át, minden kísértés dacára, s azzal vigasztalom őket, hogy tán Diósádon se mindig Stern, a monói boltoz, Kauffmann, Becs-ky és Kiss Samu fogják a képviselőt választani.

Rákosi Viktor.

Színház és zene.

Gasparone került szombaton színre. A társulattól megszoktuk már a jó opejette előadásokat, ezek közé tartozott a szombati is. B. R u z s i n s z k y I l o n a ismét tündökölt az ő páratlan szép hangjával és precíz énekével. K a p o s s y J ó z s a a S ó r a szerepét játszotta azzal a pajzán, játszi kedvességgel, mely veleszületett tulajdona. Ő első sorban kifogástalan játékaival, melynek minden mozzanata tanulmányra vall; szerepeinek alapmotívumát igyekszik mindenütt érvényre juttatni, az ő eredeti kedves felfogásával. Egész játékát az a saját-szerű báj vonja be, mely minden mozzanatából előtűnik. Kedvesen és szépen énekelt; kellemes, üde hangjával a »T a r a n t e l l a» coupletban óriási hatást ért el. B é k é s s y n e k nem volt szombaton jó napja. — Az ő művészi egyéni éjét nem láttuk szombati alakításában: játéka hideg, merev volt — szerepét bizonyos monotonossággal adta elő s csupán néhány é n e k s z a m á v a l ért el hatást. — R u b o s Á r p á d hatással énekelt és játszott s az est sikerében jelentékeny része volt, különösen sikerült a K a p o s s y -val való duettje »S ú r ü s ö t é t é j v o l t . . . !» L o c s a r e k n é dícséretre méltóan énekelt és játszott, második felvonásbeli coupletját M é r n i n c s e n e k m a f é r f i a k. szünni nem akaró taps követte, S z i k l a y M i k l ó s nagy és utánozhatatlan művészetének ma újabb tanujelét adta. Annyi discretionnal és finomsággal játszott meg szerepét, a mellett minden egyes komikai vonast oly teljékben érvényre juttatott, hogy csak a föltétlen dícséret hangján emlékezhetünk meg róla. B e c k ó y ügyesen játszott. A k a r o k j ó k voltak.

— ss — f.

Választás után.

Karczag, 1896. okt. 30.

Jeige: Lejárt a harc, ül a vihar,
Zalán bujdosva fut,
Ha nyilna még az ég alatt
Egy más hazához út.
(Zalán futása.)

Elcsöndesedett a város! nem hangzanak már az utcákon már az utcákon fére vezetett, leitatott emberek zajongásai, sem a korcsma bojarok sembesen kopogó léptei a kövezeten, kik mint lélekvasárlók telt er-zény-és garral jártak keltek a választópolgárok házaikhoz kapacitálni a hol lehet szép szóval, a hol ez nem hasznal igéretekkkel, amitátásokkal, pénzzel és megvesztegetéssel.

Mindezen »m a n ő v e r e k» ideje lejárt, f. hó 28-án megtörtént a karczagi választókerületben is az országgyűlési képviselő választás: két óris tábor állott egymással szemben, az úgy nevezett »h a z a i p á r t» mely az 1848-as függetlenségi elvekért lelkesedett és hazabeli jelölt nevét írta fel lobogójára; és a »k o r m á n y p á r t» mely idegen érdekekért, Ausztriának a jó voltáért és dícsőségéért küzdött, idegen, ösmeretlen, csupán névből ösmeret, de helyi érdekeinkkel tájékozatlan s egy szűkebb körű Magyarország rajogó jelölt nevével zászlóján.

A »Madarász» és »Jókai» párt volt ez! Azé a Madarászé ki már 2 cikluson át tántoríthatatlan elhűséggel harczolt a 48-as függetlenségi eszmékért minj köztiszteletben és szeretetben álló országos képviselőnk, a mamelukok hadával, azé a Madarászé ki ugyis mint ember a társadalomban kitűnő, ugy is mint papa a kaedraban ékes szolló Áron, ugyis mint haza fi mocsoktalan becsületű és szinarany jellemű, ugy is mint család fő példás, tiszta életű és erkölcsi erényekkel ékeskedő férfiúként mindnyájunk előtt ösmeretes és erkölcsi erényekkel ékeskedő férfiúként mindnyájunk előtt ösmeretes és azé a Jókaié a ki bár elsőrangú regényírója Magyarországnak s nagy tudományyal, szel-s-nézettel és ösmerettel bíró férfiú ugyan, de

nem a szabadságért, nem az Ausztriától való függetlenségért rajongó »k u n» nép embere ki nem tudja és nem akarja elválasztani hazánkat Ausztriától s kinek hü meggyőződése az, hogy hazánk csak úgy élhet meg, ha Ausztriának, Bécsnek továbbra is uszályhordozója marad!

A mindeneket bőlesen igazgató Isten nem engedie meg, hogy ezen k a r c z a g i választó kerület, mely a 48-as függetlenségi elvek zászlóját eddig oly büszke önérettel lobogtatta s a »Hazaipárt» nevet méltán kiérdemelte, áldozatul ették a »Kortessfogások és pressziók» minden kigondolható műveleteinek s dacára a »Jókai párt» által elfecsérelt ezreknek M a d a r á s z Imre közszeretében álló eddigi függetlenségi K o s s u t h párti j o r s z a g g y ű l é s i képviselőnk 385 s z ó t ő b b s é g g e l a j v ő ő t e v r e megválasztott; és mi teljes megnyugvással hajtjuk le fejünket bármikor a pihenésre, mert hiszen tudjuk, hogy képükben és személyünkben ő fog virrasztani hazai érdekeink felett, tudjuk, hogy biztos kezekbe van letéve a karczagi kerület m a n d a t u m a s ezzel együtt jövője és sorsa a választó-polgároknak.

Tanuságot merithet a kormánypárt most már, midőn a legnagyobb erőfeszítésel sem tudhatott zöldágra vergődni — tanulságot, meggyőződést merithet arra nézve, hogy a »N a g y k u n n é p» szívébe sokkal mélyebben meg van gyökerezve a s z a b a d s á g é s f ü g g e t l e n s é g szeretete, mint sem hogy azt, bármily országihír ember nevével s bármennyi pénzáldozattal és erkölcsi kényszerítéssel is lelehetne verni, ki lehetne irtani.

Sajnálattal kell azonban elősmernünk nekünk H a z a i 48-as f ü g g e t l e n s é g i pártbelieknek azt, hogy a pénz hatalma valóban c s o d á k a t művelt, mert sikerült a J ó k a i p á r t k r t e s e i n e k még itt magában Karczagon is jelentékeny hódításokat tenni, a mennyiben itt helyben 425 szavazatot halásztak össze a M a d a r á s z p á r t i 943 szavazat ellenében, leszavazott pedig az öszes választó kerületben összesen 2835 ember kik közül 1225 Jókai 1610 pedig Madarász pártbeli volt, s így szeretve tisztelt országgyűlési képviselőnk M a d a r á s z Imre 385 szavazat többséget nyert. Itt még meg kell említenem, hogy a 48-as függetlenségi pártból még sokan voltak olyanok a kik tartalékban maradtak és nem szavaztak le, mivel hogy nem volt rajok szükség, a nélkül is messze tulszárnyalván a kormánypártbelieket.

Lehetetlen itt fel nem említenem azon körülményt, hogy a »48-as független párti karczagi k u n n ó k s h o n l e á n y o k» mint országgyűlési képviselőknök végtelen nagy tisztelői, kik őt minden alkalommal ugy is mint országos képviselőt, ugy is mint szeretett papjukat rajongással veszik körül — egy vörös selyemből készített, dusan aranyozott s nemzeti szalaggal díszített aranyos felirattal: A n é p p a p j á n a k s K o s s u t h - p á r t i k é p v i s e l ő j e l ö l t j é n e k — M a d a r á s z Imrének — a k a r c z a g i k u n n ó k a másik oldalán pedig: I s t e n é r t ! H a z á é r t é s a S z a b a d s á g é r t ! A zászló átadásánál Ö r s z i A n d r á s n é szép szavakban tolmácsolta tiszteletüket s szeretetüket M a d a r á s z iránt.

Ezen kun nók s honleányok a legközelebb f. hó 25-én, hogy mily lelkesedést, mily hősiességét fejtettek ki Jókai s pártjával szemben, szükségtelen esetelnem, ott voltunk s láttuk mindnyájan, miként harczoltak zászlóikért s önkéntelen felmerült eszméinkben és szívünkben az az elismerő tisztelet irányunkban, melyet valóban meg is érdemelnek! — Kal pot emelünk az ilyen nemes lelkű honleányoknak s kívánjuk, hogy szeretett képviselőnkkel Madarászsal együtt ők is a legközelebb korig a függetlenségi szent elvek javára éljenek.

Kunhalmi Kocsa László.

„Márk Endre visszalépett.“

Debreczen, 1896. november 2.

Ez ügyben ma a következő nyilatkozatokat tettük:

Nyilatkozat.

A »Debreczeni Hírlap« 1896. október 31-iki, 255-ik számában azt írja, hogy a »Debreczen« cz. lapban »Márk Endre visszalépett« cz. cikket nem én, ki a sajtóügyi vizsgálóbíró előtt szerzőül megneveztettem, hanem Debreczen városának egyik köztisztviselőjében álló férfi írta. A »D. H.« ezen állítására ez a válaszom: egyszerűen rágalomnak nyilvánítom a »Debreczeni Hírlap« azon állítását, mintha én csak rábeszélésre hegyorva leírtam volna a cikket más szerző kéziratáról és a felelősséget én, helyette vállaltam volna el.

A »D. H.« cikkirójának hírlapírói multam nem adhatott arra nézve jogot, hogy azt állítsa rólam mintha én azta tollat, melyet mint hírlapíró mindig tisztességgel használtam fel, más szolgálatára oda adtam volna, vagy megengedtem volna azt, hogy más az én hátam mögött bujkálva szabadon »garázdálkodhassék« az én nevem alatt.

Most csupán annak a kijelentésére szorítkozom, hogy a lapunk október 27-én »Márk Endre visszalépett« cz. cikket én írtam, a nélkül, hogy arra valaki megbízást adott volna. Nem ösztökölt senki, egyszerűen hírlapírói kötelességemet vélttem teljesíteni, akkor, mikor a cikkben foglalt összes állításokat Márk Endre visszalépése tényének napi eseményként történt reprodukciója kíséreteken megírtam.

A cikk létrejöttének egyéb körülményeit majd a sajtóbírósg előtt úgy is előadandom.

Debreczen, 1896. november 2.

Mile Pál

a »Debreczen« politikai napilap belső dolgozója.

II.

A zszurnalisztika piszkója.

E czim alatt a Debreczeni Hírlap tegnapi száma a magyar hírlapirodalomban még eddig példátlan módon, minden igaz ok nélkül engem támad meg a »Debreczen«-ben Márk Endre urra vonatkozólag megjelent sértő közlemény miatt. Kérem a t. szerkesztő urat, adjon helyet becses lapjában azon kijelentésemnek, hogy nekem ezen cikk megjelenésében semmiféle részem nincsen, annak sem tartalmával, sem hangjával semmiféle solidaritásban nem allok; a mi pedig a Debreczeni Hírlap«-ban ellenem elkövetett büncselekményeket illeti: azok miatt a feljelentést a sajtóbírósnál úgy a saját egyéniségem, mint az általam betöltött állás reputációjának megóvására már be is adtam. Tiszta lélekkel várom polgártársaim ítéletét.

Debreczen, 1896. nov. 2.

Tisztelettel

Szabó József

főszámvevő.

Táviratok.

Mária Dorottya esküvője.

Budapest, nov. 2. (A »Debr.« er. táv. Bánffy miniszterelnök, Fejérváry, Dániel, Perczel, Wlassics és Erdély miniszterek ma este Bécsbe utaztak Mária Dorottya kir. hercegkisasszony esküvőjére.

A Kossuth-párt Szentesen.

Budapest, nov. 2. (A Debr. ered. táv.)

A kossuthpárt elhatározta, hogy Szentesen hol november 5-én lesz a választás, Sima Ferencz ellen fellépteti Olaj Lajost, aki az általános választások alkalmával Sziget várt elbukott.

Csáky Albin gr. Szarvason.

Budapest, nov. 2. (A »Debr.« er. táv.)

Csáky Albin gr., a volt közoktatásügyi miniszter tegnap tartotta programbeszédét Szarvason s beszédében az osztályok követelesét a kvóta ügyében eszrevesszette nek nyilvánította ugyan, de kijelentette, hogy csekély emelést megfogszavazni.

Kossuth sirja halottak napján.

Budapest, nov. 2. A Debreczen er. táv.

Kossuth Lajos sirját a tegnapi nap folyamán rengeteg közönség látogatta meg. — Ott voltak Kossuth Ferencz, Kossuth Lajos Tódor és Ruttkayné Kossuth Lujza, kik három gyönyörű üvegből készített koszorút hoztak.

A csár koszoruja Carnotnak.

Budapest, nov. 2. A Debr. eredeti táv.

Párisból jelentük: Az orosz csár koszoruját tegnap Carnot sirjára Mohrenheim báró nagykövet nagy ceremóniával helyezte el, melyről jegyzőkönyvet vettek fel s azt a csárnak megküldték.

A királyi család Rudolf sirjánál.

Budapest, nov. 2. (A »Debr.« ered. táv.)

A tegnapi napon Rudolf trónörökös koporsóját megátogatta a királyi pár Stefánia a özv. trónörökös s egy óra hosszat imadkoztak felette. Stefánia és a királyné koszorút is tettek a koporsóra.

Degré Alajos meghalt.

Budapest, nov. 2. (»Debreczen« er. táv.)

Degré Alajos, a veterán író, az 1848 márcziusi ifjuságnak Péterfivel és Jókaival egyik vezérlő alakja több ízben orsz. képviselő — vasárnap délután hosszas szenvedés után 36 éves korában meghalt Budapesten, klap utcza házában.

Ujdonságok.

* Emberhussal tudvatevőlag a kannibálok élnek, akiknek bestialis falánksága azonban valóságos felebaráti szeretet ahhoz a jóindulathoz képest, amelylyel egyik másik lap-társunk ott felszedett állhírek alapján a városi tisztikar egyik legérdemesebb tagjának a közlaponokban nekirontott. A nyilvános és lappangó gyanúsításokkal szemben — a »Debreczeni Ellenőr« közlése nyomán — mi is készségül hozzuk olvasóink tudomására, miképen több helybeli lapban megjelent az a közlemény mintha Szabó József városi főszámvevőt a kir. törvényszék bármiféle cselekmény miatt vád alá helyezte volna — annyira nem felel meg a valóságnak, hogy a kir. törvényszék, a kir. ügyészség egybehangzó indítványa alapján — a különböző irányzatú közleményektartalmával éppen ellenkezőleg Szabó József főszámvevő irányában mindentovábbijárásbeszüntetését rendelte el.

* Kiállítási kitüntetés

Nagy megtiszteltetés érte a kőbányai polgári serfőző részvénytársaságot az által, hogy az ezredéves országos kiállítás jury tanácsa a rendelkezésére álló legmagasabb kitüntetéssel, a nagy díszoklevéllel jutalmazta. Ennek a minden tekintetben megilsztelő kitüntetésnek annál nagyobb az értéke, mert az összes kiállítók közül mindössze 100-an kaptak díszoklevelet s a kőbányai polgári serfőző r. t. az egyedüli serfőzője az országnak, mely díszoklevélben részesült. Ez mintegy kihívja a legkompetensebb faktoroknak legmagasabb elismerését is a még aránylag fiatal vállalat iránt, mely igazgatójának, Freund Vilmos urnak köszönhető ama rendkívüli előhaladást a serfőzés terén, melynek folytán gyártmányait ma általában legjobbakul ismerték el s mint ilyeneket, méltanyolják is. A kőbányai polgári serfőző r. t. méltó büszkeséggel töltheti el ez a díszoklevél s bizonyára hatalmas ösztönzője lesz arra, hogy az elért legmagasabb kitüntetésre mindig méltónak mutassa magát.

* A nyomdász dalegylet tagjaihoz.

Tisztelt daltársaim! Nagyon sajnálom, hogy ez uton kell önöket felhívom kötelességök teljesítésére. Dalegyletünk, melyet oly lelkesedéssel és buzgalommal szerveztünk, boldog reménnyel töltött el úgy hiszem mindnyájunkat. Egy idő óta nagyobb része önöknek oly hanyagságot tanusított dalegyletünkkel szemben, mi abszoluto nem volt várható önöktől. — Nincsen lékelemelőbb dolog annál, ha a fiatalág együtt érez, érdeklődik az iránt mi szép, mi gazdagítja a fiatalág lelkének kincstarát. Szeretni hazáját, pártolni egyetlet, küzdő harciosa lenni annak a zászlónak, melyre ez van írva: »hass, alkoss, teremts« kötelessége minden embernek, kivált a mai fiatalágnak, ki a művelődés küszöbén áll. Kit, nem lekesit e zászló hivatagó leogése, az léleklben nem más mint egy sansculote. Felhívom tehát t. daltársaim önöket, hogy legyenek hü emberi dalegyletünknek; tanusítsanak páratlan szorgalmat, hogy városunkat, hol úgy az irodalom, mint a művészet már is erős gyökön áll, törhetetlen buzgalomunkal gyarapítsuk, gazdagítsuk. — Remélve az órákon a pontos megjelenést, maradtam tisztelettel íj. Széll István választmányi tag.

* Új kosárfonó telep államsegély

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Timár László haltenyészde tulajdonos Bucsaú, kosárfonó telep fentartása tekintetéből államsegélyt advan, felhivatnak az érdeklődők, kiknek füz és nádkosarakra vagy kerti butorokra van szükségük, hogy a kosárfonó telepet támogassák.

* Közlekedési muzeum.

A kereskedelmi miniszter már az 1895. évi költségvetés megokolásában jelezte, hogy a magyar vasuti szakképzés érdekében magyar vasuti muzeumot szándékozik létesíteni és e muzeum alapját az ezredéves kiállításon szándékozik beszerezni. Az államvasutak igazgatósága most felterjesztést tett a kereskedelmi miniszterhez a létesítendő muzeum ügyében. A miniszter ennek folytán sürgősen felszólította az igazgatóságot, hogy válassza ki a közlekedési csarnokon kívül más helyiségekben kiállított tárgyakat, a melyek czélszerűen felhasználhatók a vasuti muzeum kiegészítésére. Főhatalmazta egyuttal az igazgatóságot arra, hogy a muzeum ideiglenes és majdan végleges elhelyezésére szükséges terület átengedése iránt lépjen érinkezésbe a székes fővárosi közönséggel. Végre utasítást adott a miniszter, hogy a muzeum költségére, szervezés és igazgatására nézve tegyen az igazgatóság javaslatot és megjegyezze, hogy a közüti tárgyak kizárásával, a folyam és tengerhajozás tárgyait is fölvétetni kívánja a muzeumba.

* Az 1848/49-es honvédek közgyűlése

megtörtént nov. 1-én a városháza nagy termében. — Kimagasló tárgya a közgyűlésnek a budapesti szept. 12-iki orsz. honvédközlés jegyzőkönyvének felolvasása volt, mely azonban csak fájdalmas tudomásul vé-

te'ett, mert azon keserű meggyőződést erősítette meg, hogy az 1895. szept. 24-iki orsz. gyűlés üdvös határozatok végrehajtása ügyében melyek 1895. dec. 18-án a miniszterelnöknek átnyújtották s ettől ígéretben álló nagy biztatásokat nyert is a benyitó küldöttség — semmi de semmi nem történt, sőt a lefolyt millenniumi ünneplésben ez 1848-49-diki honvéd-égek csak a legkisebb részt sem engedtek, egészen mellőzték, a kiállítás látogatására annak kedvezményei által könnyítést nem nyújtottak. Az ilyen észlelések alkalmasok az 1848/49-es honvédségben a mellőztetés szándékosságának tapasztalása által az elkeseredés érzését fokozni. Előben örvendetes érzést keltett Hollander Gy. és Káli Nagy Károly új tagok megjelenése által bebizonyított meglepő érdeklődése, megjelent 35 tag, ugyanoly komoly hangulattal melynek közgyűlés által adott kifejezést, hogy megvételtek az intéző választmányban tiszteletbeli tagokként részvételre felkérte és felhatalmazta. A gyűlés tárgyainak leárgyalása komoly rendben megtörténése után a gyűlésben oszlott szél, ami azon gondolatnak megfelelő, hogy egy új közgyűlésen megjelenhet-e sokan nem fogják egymást életben viszontláthatni, a mindinkább kevesbedő agg harcosok, kiknek végső éveikben életük tüneményesebb tételle mégis csak dicséretes feladata volna a miniszterelnöknek: a kinek ressortjába tartozik immár az ő ügyük intézése.

* **A telefon hálózatba újabb beléptek:** Dávidházy Kálmán könyvkötészet, Sántha György asztalos, Kuhn Józsefné fűszer üzlete, Wiener Adolf és Tsa. zsáküzlete Kohn Lajos hatvan utcai fűszer üzlete, Kohn Lajos varad utcai fűszer üzlete, Spitzer Jakab csicsogói bizományi üzlete, Terey József olaj és festék áru üzlete, Dr. Marton Kálmán ügyvéd, Fodor Jenő szén üzlet, irodája, Békéssy Róza és Fuchs Ede szappangyára, Spiegel Miksa mosóintézete, Kulturmérnöki hivatal, Bzabó Zsigmond fűszer üzlete.

* **A munkácsi fegyverház pályázata.** Az igazságügyminiszterium rendelete értelmében a munkácsi országos fegyverteljesítés még ez évben felosztván, a f. évi szeptember 18-ikán kiírt anyagokra való árlejtés hatályon kívül helyezték.

* **Tengerészeti cikkek szállítása.** A csász. és kir. tengerészeti szertár parancsnoksága Polában, az 1897. évben szükségelt következő anyagok beszerzésére hirdet pályázatot fenyőolajok, kenőolajok, fagygy szappan és gyertyák, seprők, kefék, ecsetek faszén, rézszegek, réz csőnek és takarókra. Mindezekre a pályázati határidő f. é. október 31. kivéve a kenőolajokat, melyekre a határidő f. é. decz. 1. — A felételek a kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

* **Zeneestély lesz ma este** Sz. Dávid István tükért helyiségében, a melyre ezután is felhívjuk a n. é. közönség figyelmét. Erdekesség az kölcsönöz a mai este'nek, hogy egy új magyar cigánybanda **D a j k a B a l o g h B a l a z s** primás vezetése alatt, a ki csak nem régebben történt Amerikából — tartja ott bemutatóját. A jó konyháról is pontos kiszolgálásról Sz. Dávid István jó hírne kezességű.

* **Örült a katedrán.** Krafft-Ebing báró, a jeles elmekörtani egyetemi professzor óráján tegnap este a bécsi elmekörtani klinikán a tudós tanár helyett egy örült adott elő. A dolog úgy történt, hogy a kezelése alatt levő örültet a tanár maga vitte hallgatói elé, hogy az saját betegségéről előadást tartson. A beteg ugyanis periodikus örültségben szenved, minek következtében ekzaltált állapotba jut, mely alatt a laikus őt szellemes, tréfas embernek s nem örültnek tartaná. A különös előadó, kit a professzor biztosított a hallgatóság feszült figyelméről, egész nyugodtan ismertette a saját betegségének előzményeit, lefolyását s közben erősen kikelt az elmeorvosok ellen, azt állítván, hogy a fiózfusok

vannak hivatva az elmebajok gyógyítására. Közben tréfákat vegyített előadásába s nagyon jól esett neki, midőn a hallgatóság derültséggel fogadta elméségeit. Végül udvariasan meghajította magát s eltavozott. Krafft-Ebing ezután ismertette a hallgatókkal a különös örült életét; családjában az örültség e neme többeken mutatkozott; így atyja és három testvére az örültek hazában halt meg. Ő maga Grácban végezte iskoláit; minden osztályban kitűnő tanuló volt, csak midőn az érettségi vizsgálatra készülődött, tört ki rajta a családi betegség. Volt vasuti hivatalnok, magántitkár, recitátor stb.; betegsége azonban évenként mindig ismétlődik. Magát filozófiai doktorának tartja s a gomblyukában egy képzelt rendjelt visel. A 46 éves embernek különben nagy műveltsége van s ha ezek az időközi örültségi rohamok nem törnének ki rajta, a társadalmi életben előkelő szerepet vihetne. Így azonban menthetetlenül el van vesztve.

* **Találkozás.** Jókai Mór, koszorú írónk pénteken találkozott az utcán Rakosi Viktorral. Jókai résztvevő arczczal néz Rakosira és így szól:

— Hallom, öcsém, hogy megbuktál a kerületedben

— Hallom, Móricz bácsi, hogy maga is megbukott.

— Meg bizony.

— Nagyon erős ellenzéki kerületbe ment, Móricz bácsi.

— Igaz. Te még nagyon erős kormányparti kerületbe mentél ugy-e?

— Bizony. Ez volt a baj.

A költő merengve néz Rakosira.

— Hej öcsém, ha mi egy héttel ezelőtt találkoztunk volna . . .

— Mi lett volna akkor?

— Mi? Elcseserelhettük volna a kerületünket . . . akkor ma mindketten képviselők volnánk.

A reformáció emlékezete. 1517. okt. 31. — 1896. okt. 31.

Háromszázhetvenkilenc évvel ezelőtt a vonal mely a fennebbi két időszámnak egymástól távoltságát jelenti, s mely a reformáció kiindulását jelző első naptól, a mai napig lefolyt. Az azeelőtti emberek tiszteletreméltó uttorok, tények lelkes kísérletek valának az emberiségnek, mint a keresztyén vallás által egészben szabadságra, testvérségre s lelki felvilágosodásra hivatott nagy egyetemnek visszahelyezése arra a fundamentomra, mely egyedüli és méltó alap, mind isteni eredeténél mind tartalmánál — mind céljánál fogva ahoz az emberiséghez, mely Krisztusban különbség nélkül hiva és hivatva van az istenfűsűg és jogainak megszerzésére és bírására. Munkálkodásuk sikerét azonban elgázolni törekedett az erőszak, fegyver azon uralomnak, mely az emberiség testi és lelki rabszolgaságában erősíti hatalmát.

De az 1517. okt. 31-iki, — Luther Márton által a wittenbergi vártemplom ajtajára annak a 95 tételnek kiszegése oly tény volt, mely világosan és világ hallatára fűlébe kiáltotta a pápai hatalomnak, hogy hazugság mind az elv, mind a rendszer, melylyel fogva tartja az egész keresztyén világot s hogy a keresztyénység egyetemes emberiséget boldogító volta közkinccsű csak úgy lehet, ha visszahelyezkedik arra az alapra, melyen felépítettett: a Jézus Krisztus tudományára — a mint az, a szent írásban írva van, amely nélkül az emberiség méltóságához nem illő tévelygés

megalázó rabszolgaságban tartó uralmi rendszer, nem pedig üdvözítő anyaszentegyház. Igen, az a kalapácsütés, mivel Luther teteleit felszegezte a római egyház ajtajára, azt jelentette, hogy azonbelől sötétség van, a ki pedig isten elébe akar jutni, annak világosságba kell öltözni; odablen lelketlen szerartások tömjénfűstje kábit, aki pedig a szeretet Krisztusa által akar vezéreltetni, annak erkölcsi cselekedetekkel kell tündökölni; s a régiek elmultak, aki Krisztusban vagyon, új teremtetett állat legyen.

A Krisztus tudományán alapuló és keresztyén egyház tisztaságára visszahelyezkedés kiinduló pontja tehát az 1517. okt. 17-iki tény. Méltó a világosságra hivatott emberi lélek tiszteletére s méltó a szabadság mint éltető sugár felé hajló emberi szív dicsőítésére.

Ezt a napot reformált egyházunk sok ideig nem ünnepelte meg; részint mert a lutheri reformáció tovább fejtése elválasztotta a mi prot. felekezeteinket annyira, hogy reformált egyházunk nem méltatta eléggé a közös eredet méltó érdemét; részint mert ünnepei krisztus történeteiből állítva fel — minden más történet ünneplésében, Krisztus mint egyedüli, fundamentomhoz ragaszkodásának gyengülését feltételezte, s emiatt ösztönszerűen irtóztott minden ilyes ünnepléstől az a puritan kálvinista, melynek térde nem hajol meg szenteknek stb. De az 1891-diki zsinat a reformátu-ok számára elfogadta a reformáció évfordulati napjának megünneplését: s most már kisebb nagyobb vonzódással megünneplik templomokban s iskolákban.

Helyesen . . . egyházunk történeti kiindulása a reformáció: avilágot, az emberiséget átalakító útjára; jelenti egyszersmind, hogy mi mindnyájan — a javított egyház hívei a reformáció által újja születünk Jézus Krisztus hamisítlan tudományt követő anyaszentegyházba b rására, hogy mindanyunknak közös törekvésünk a keresztyéniség és szabadságban való részesség által megnevelésünk önmagunkat s mindazokat, akik azokban állónak tartják az emberiség rendeltetését, azokban elrendőnek üdvösséget, hogy minékünk nem építeni, hanem lerombolni kell a válaszfalakat, melyek a keresztyéneket mint felekezeti közbevetések egymástól elválasztják s testvériesülésének útjába állnak.

I.

Az ev. ref. felsőbb leányiskolában.

A debreczeni prot. felsőbb leányiskola ünnepéye, melyet az szombaton mint a reformáció 379-diki évfordulati napján a nagyok emlékezetének szentelt, az intézet imatermében folyt le.

Az ünnep egészen templomi közönséges istentiszteletünk módja szerint folyt le. Az intézeti növendékek egész serege, mely a terem két harmadát egészen betöltötte, az üresen maradt részben pedig — a szóközi emelvény körül az igazgató, igazgatónő és tanárok, kevés számú női és férfi vendégek voltak jelen nagyobb részint hivatalos meghívottak: Kiss Áron püspök, Kiss Albert, Jóó István, Sass Béla kolleg. igazgató, Baczony Lajos jogak. dékán, Kovács Lajos praep. igazgató, Somogyi Pál, dr. Bartha Béla, dr. Szikszay, Szabó József s alóírt.

A 37. dics. 1 vers elő- s a XLVI. sóltár 1. versének V a r g a József zenekar vezető harmonium kísérete melletti közéneklése után Nagy Gyula intézeti vallástanári m á d k o z o t t, aztán p r e d i k a c z i ó t

tartott Zsid. 13: 7. verse alapján: —
 »Megemlékeztek a ti előttetek járókról, kiknek szólták az istennek beszédét, kiknek kövessétek hitüket, meggondolván minemü, vége volt az ő életöknek.« E találó teksztus-hoz hiven fejtette ki a tárgyat »Emlékezzünk reformációnk bajnokairól« — két részben szemléltetve az okokat melyekért nekünk reájok emlékeznünk van okunk s az erényeké, melyek követése adja meg a mi emlékezésünk valódi becsét. Ezek: fáradhatatlan vizsgálódás a hitigazságok megtalálására; a megtalált igazságok mellett tántoríthatatlan megállás s az isen iránti határtalan bizalom minden viszonyainkban.

A beszédet ismét ima és megáldás, végre a nagy reformator Luther éneke »Erős várunk« stb. harmonium melletti közeneklése zárta be.

A növendékek példás magatartása, — pedig mindig állva kissé sok és a növendékek kitartását próbára teszi, az általános hangulat méltó volt az ünnep fenségéhez és nagyon képes maradandóvá tenni a fogékony leány-telekben nagytörténelmünk tiszteletteljes emléket; melynél fogva a reformáció forduló napja megünneplésének behozása a mi reformált egyházunk ünnepies napjai közé is — épen nem eltevesztett intézkedés sőt a megemlékezés felelevenítése és jó irányzása által kiválólag tanító, képző hatású és magatartó erejű.

—a.—r.

II.

Az ev. ref. főiskolában.

Lélekemelő magasztos ünnepély folyt le szombaton a főiskolai dísz eremben a nagyszámú összegyűlt vendégek és tanuló ifjuság előtt. Bizonyosága, erős tanujele volt ez az ünnepély annak, hogy a kik részt vettek ezen magasztos ünnepélyen, azoknak kebelében még erősen lobog a hitnek fátylaja, azok még tudnak lelkesedni a mul iránt s azok most sem szünek annak kegyelettel adózni!

A nemes theologiai ifjuság, szorosabban véve pedig az akadémia kebelében fenálló »hitanszaki önképző társulat« tartotta a reformáció emlékünnepélyét, a mely moneen izében a legsikerültebb ünnepélyek közé számítható A változatos műsor, melyet ez alkalomra össze állítottak, a legjobb izésről tesz tanubizonyosságo.

A hatalmas díszterem, melynek ajtó szárnyai már 3 órára nyitva voltak, az ünnepély merkezdése előtt zsufolásiig telve volt s magas pódiuma körül a legdiszezebb vendég koszeru foglalt helyet, várva az ünnepély megkezdését. Pontban 4 órakor rázendítette a főisk. énekkar megnyitó énekét, melynek elhangzása után n. C s i k y Lajos a »hitanszaki önk. társulat« felügyelő tanára tartott lendületes megnyitó felolvasást az állam es egyház egymás közti viszonyáról, a reformáció küzdelmeiről s az e küzdelmekben kimagasló alakokról: Kálvinnról, Erasmusról stb. Ezután B a g a m é r y Károly 3 th. lépett az emelvényre s nagy hatással, mélyen átérezve szavalta el J u h á s z Sándor 2 th. ez alkalomra írt pályanyertes ódáját, melynek valódi költői hangon írt sorai mély benyomást tettek a hallgatóságra. E szavaltat után az énekkar foglalt helyet a szereplő téren, elénekelve egy kifogástalanul összhangzatos darabot, melynek ügyes begyakorlásáért az érdem M á c s a i Sándoré, a főisk. énekkar vezetőjeé. Ennek végeztével V e r e s s István a társulat alelnöke tartott felolvasást L a s z k i János lengyelországi reformátorról. Ezt ismét az énekkar szép énekelődása követte, melynek elhangzása után S z a b ó Antal 3 th. olvasata fel K u t h y Zsolt 4 th.-nak, a társulat megbízása folytán ez alkalomra írt gyönyörű munkáját Lorántfy Zsuzsánáról, a reformáció ezen mesze kimagasló női alakjáról. Igazán figyelemreméltó munka volt, melynek gördülékeny stílje, az unalmat folyton mesze tartó sorai egészen lebilincseltek a hallgatóság figyelmét, amely az előbbi hosszú felolvasásoktól talán kissé lazulva is volt s mindennek

daczára mégis képes volt azt magánál mindvégig fogva tartani. A közönség óriási tapsviharral jutalmazta a mű szerzőjét, ki a kihívásnak engedve szerényen hajlott meg a kedves közönség előtt. Ezek után N a g y Sándor főisk. szenior a társulat elnöke oly remek beszéddel zárta be a magasztos ünnepélyt, hogy a közönség annak hallgatásába még nagyon sok ideig szeretett volna gyönyörködni, úgy annyira, hogy e mélyen átértett beszéd elhangzása után a közönség még néhány percig mozdulatlanul maradt s szemével kísérelte helyére a főisk. tehetséges szeniorát. Ekkor a hallgatóság minden ajakáról rázendült a »Dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás« s ezzel e valóban magasztos ünnepély véget ért.

Esto a theologiai tanári kar s a theol. ifjuság bankettre gyűlt össze a Bika vendéglő egyik termébe, hol a hegedű szépen szóló hangjai mellett vidáman folyt a társalgás, mely közbe-közbe Balogh Ferencz, Csiky Lajos, Dicsöffy József, Bartók Jenő stb. szellemes pohárköszöntőik által volt fűszerezve.

Hódított és vesztett kerületek.**A Kossuth-párt elhódította:**

a Ugron-párttól: Nagyigmándot Szalántát, Hosszupályit, Pinczehelyet, H.-Nánást, Csákvárt,

a nemzeti parttól: Dunavecset, Mező-Csáthot, Nógrádot, Monort, Kis-czellt,

a kormányparttól: Berettyó-Ujfalut Kölesdet, Dárdát, Makót, Siklóst.

Az Ugron-párt elhódította:

a Kossuth-párttól: Gyöngyöst, a kormányparttól: Szekesfehervárt, Karczfalvát.

A nemzeti part elhódította:

a kormányparttól: Ipolyágo, Uj-Verbászt, Udvarhelyvidéket, Orczfalvát, Aranyos-Medgyest, Korponát, Gyöngyös-Patát, Petervásárt,

az Ugron-párttól: Tiszalökö, Gőnczöt, z Kossuth-párttól: Abonyt.

A pártönkivüliek elhódították:

a szabadelvű parttól: Nagy Márton, Stomfat.

a Kossuth-párttól: Bács-Almást.

az Ugronparttól: Leogyellőt, it,

A néppárt elhódította:

A kormányparttól: Györszigeetet, Csornát Szt.-Jánost, Z. Szt.-Grotot, Szombathelyt, Alsólendvát, Zurányt, Privigyét.

A Kossuth-párttól: Tapolczat.

Az Ugron-párttól: Nagy-Kanizsát, Zalaegerszeget.

A nemzeti parttól: Eszterházát, Lövőt, Letenyét.

A kormánypart elhódította:

a nemzeti parttól: Nagymihályt, Dédest, Csongrádot, Eperjest, Vizaknát, Uj-Aradot, Aradot, Apatint, Zombort, Marosvásárhely (II ker.), Kernyájt, Pécskát, Kassát, Galgóczot, Jákóhalmát,

a pártönkivüliektől: Temesvárt, Hét-hársot, Százakabányát, Pécsét.

az Ugron-párttól: Egert, Ó-Kanizsát, P.-Peért, Tatát, Tapét, Csik-Szeredát, Zentát, Kaposvárt, Szatmárt, Gödöllőt, Székely Kereszt-ur, Técsőt,

a Kossuth parttól: Téthet, Alsó-Dabast, Szolnokot, Zilahot, Füleket, Csengert, Halast, Tiszahátot, Nyiregyházát, Szigetvárt, Kunsztmártont, Enyinget Miskolcz déli kerületét.

a néppárttól: Lőcsét.

A Kossuth-párt tehát a 3 első napon összesen 15 kerületet nyert és 11 kerületet vesztett. Nyert a kormányparttól 5, a nemzeti parttól 5, az Ugron-párttól 5 kerületet, elhódított előle a kormánypart 7 kerülete, az Ugron-párt 1 a pártönkivüliek partja 1 nemzeti part és néppárt 1—1 kerületet.

Az Ugron-párt nyert 2 kerületet, vesztett 14 kerületet.

A nemzeti part nyert 10 kerületet, vesztett 20 kerületet.

A pártönkivüliek partja nyert 3 kerületet, vesztett 4 kerületet.

A néppárt vesztett 1 kerületet, nyert 15 kerületet.

A kormánypart nyert 45 kerületet, vesztett 20 kerületet.

Megválasztott képviselők.**Kossuth-pártiak.**

Antal Pál.

Balogh László, Barabas Béla, Balogh László, Bartha Ödön, Brazay Kálmán, gróf Benyovszky Sándor, Beniczky Árpád, Boda Vilmos.

Csávolszky Lajos.

Endrey Gyula, Eötvös Károly.

Farkas Balazs.

Gencsy Albert, Györy Elek, Gräff Andor.

Hefly Ignác, Hentaller Lajos.

Illyés Bálint.

Justh Gyula.

Kende Béla, Kossuth Ferencz, Kiss Albert,

Kállay Lipót, Kubik Béla.

Lakatos Miklós, Leszkay Gyula, Luby Géza, Lukács Gyula.

Marjay Péter, Madarász Imre, Madarász József, Mezőssy Béla, Meszlényi Lajos, Messkó László.

Nagy Gyula.

Olah József.

Papp Elek, Pichler Győző, Polczner Jenő, Putnoky Mór.

Rátkay László, Rigó Ferencz.

Sturmann György, Szinay Gyula.

Thaly Kálmán, Thaly Ferencz, dr. Tóth János.

Ugron-pártiak.

Holló Lajos.

Kalocsay Alán.

Lits Gyula.

Okolicsányi László.

Polónyi Géza.

Szalay Károly, Szuha István.

Visontay Soma, Várossy Gyula.

Nemzeti part.

Gróf Apponyi Albert.

Bernáth Béla, Berger Ignác, Bogay Máté, Bolgár Ferencz, Blaskovits Ferencz, Biró Lajos.

Esterházy Mihály,

Frey Ferencz.

Gullner Gyula.

Horanszky Nándor, Hodossy Imre, Hock János, Ivánka Oszkár.

Gróf Károlyi Sándor, Korniss Ferencz.

Lázár Árpád, László Mihály.

Mihályi Péter, Makkfalvay Géza.

Reiter János,

Báró Senyei István, Sighy Gyula, Somai mészics Andor, Szentiványi Gyula, Szentivány-Árpád.

Tibai Antal, Temesányi László.

Gróf Wenckheim Frigyes, Wittmann János.

Gróf Zichy Jakab, gr. Zichy Jenő.

Pártönkivüliek.

Ábrányi Kornél, Asbóth János.

Barcsay Domokos.

Förster Ottó.

Gr. Karolyi István, Konlóssy Ferencz.

Péchy Tamás.

Ragalyi Lajos.

Serbán Miklós.

Siskovits Tamás.

Gróf Szapáry László.

Gróf Teleky Samu.

Néppárt.

Buzáth Ferencz.

Farkas József.

Jurics Mihály.

Kubina János, Kálmán Károly.

Lepcsényi Miklós.

Major Ferencz Marsovszky Endre, Molnár János Móczy József, Páder Rezső, Rakovszky István, Szabó István, Zmecska Zoltán, Zichy Aladár gr., Zichy János gr.

Kormánypártiak.

Amor Ede, gróf Andrássy Sándor, Apáthy Péter Arányi Miksa, Aidinger János, Ágoston József Andrássy Géza gr.

Babics József, báró Bánffy Dezső, Barcsay Kálmán, gróf Battyhány Lajos, Beksic Gusztáv, B e d ő A l b e r t, Beles János, Bernády György, Beöthy Algernon, Berchtold Arthur, Baskovich Sándor, Bonis István, gróf Bethlen Balázs, Bezerédi Iván, Bornemissza Adam, Balogh Kálmán, Belicsk Benjámin, Bély J. gr., Biedermann Rezső, Berzeviczy Albert, Babó Lajos, B-szenyei Ferencz, Bély L. gy. Chernel György, gróf Csáky Lajos, Csá. vossy Béla, Csapkay Károly, Craus István, Chorin Ferencz.

Dániel Ernő, ifj. Dániel Gábor, Domahidy Viktor, Darányi Ignác, Dókus Ernő, Dósa Elek, Dósa András, Dégenfeld Lajos gr., Dániel Márton, Doboczkay Ignác, Dörr Soma.

Egvedy Arthur, Engelmayr József, Erdély Sándor, Emmer Kornél, Lnyedy Lukács, gróf Esterházy K., Eder Ödön.

Farbaky István, Fabiny Teofil, Falk Miksa, Fenyvessy Ferencz, báró Fejérváry Géza, Földváry Mihály, Földváry Miklós, Fejérváry Károly, dr. Fischer Sándor, Feszty Béla, Ferlicska Kálmán, Fridecky Timód, Feszt Lajos.

Gajary Géza, Gajary Ödön, Gergely Gyula, Goldis János, Görgey Gyula, Graenzstein Béla, Groisz Gusztáv, Gombos Béla, Gromon Dezső, Györfy Gyula, Gyárfás Endre.

Halassy Gyula, Halász Zsiga, báró Harkányi J. Harsányi József, Hegedüs Béla, Helntay Ferencz, Herczeg Ferencz, Heronymi Károly, Hegedüs Sándor, Hulényi Ferencz, Hajdu József, H. Toldy Lajos gf.

Jani's Imre Janicsary Sándor, K. Jónás Ödön, báró Jósika Gábor, Issekutz Marczell, dr. Joanovits István, Joanovits Szilárd, Justh György, Ivanovits István.

Kabdebó Ferencz, Kabos Ferencz, gróf Karácsonyi Jenő, báró Kemény Ákos, báró Kemény Endre, Klobusiczky János, Konkoly-Thege Sándor, Kőszeghy Sándor, Magyar Kossa Géza, Konkoly Miklós, Kozma László, gróf Karácsonyi Aladár, Kovács Pál, Kubinyi György, Kubinyi Géza, Kubinyi Andor, Kubinyi Arpad, Király Ferencz, Kola János, Kullmann János, Kristóffy János, Kovacs Sándor, Kóke István, Kammerer Ernő, Kardos Kálmán.

Lánczy Leó (2 hely.), Láng Lajos, Latinovics Pál, Lebeczky Vilmos, Latkóczy Imre, Lévay Lajos, Lónyai Géza, Lukács Béla, Lukács László, Luppá Péter, Légrady Károly, Lónyas Sándor, Leidenfrost László, Lázár Menyhért, Markus József.

Mara László, Mayer Károly, Menger Károly, dr. Mohai Sándor, Mihályi Péter, Molnár Antal, Matyasovszky Gyula, Matkovich Sándor, Melezi Oszkar, Miklós Ödön Múncz Aurél, Mikszáth Kálmán, Molnár Béla, Matuska Péter, Molcz Dani, Molnár Gyula, Mezey Mor, Morzsányi Károly, Ma'eter Zoltán.

Nagy Sándor gróf Nako Kálmán, Nedezy János, Neményi Ambrus, báró Nopcsa Elek, Nyegre László, Neiszidler Karoly, Neumann Armin.

Ortutay Gy., Óváry Ferencz, Örley Kálmán, Percei Dezső, Plósz Sándor, Pongrácz Károly, báró Podmaniczky Frigyes, Papp Géza, ifj. báró Perényi Zsigmond, Pulszky Ágost, Pozány Károly, Polyák Béla, Papp Samu, Pinkovics József, Pejacsévicz Arthur gr., Psik Lajos, Purghy Sándor.

Radó Kálmán, Rohonyi Gyula, Ruffy Pál, Rakovszky Géza, dr. Radvánszky Gy., Radocza János, Rohonczy Gida, Ragályi Béla, Rónay János, Rudnyánszky Béla, Rosenberg Gyula, Rétyi Mihály.

Dr. Schmidt Gyula, Semsey L. szló, Schreiber Frigyes, Szende Béla, Szinnyei Mer-e Pál, Szilágyi Dezső, gróf Serényi Béla, Szulyovszky D., Szécsényi József, Szöcs Pál, br. Solymossy Lajos, Szivák Imre, Széll Kálmán, Szentpály Jenő, Szaplóczay Miklós Szögyény László, Szerb György, Szma'ovszky Va'er Szájbely Gyula, Stréier Alfréd, Strassenfeld D. Szécheny Aladar gr., Szuhányi Ferencz, Székely György, Szabó Imre, Szulyovszky G., Sütő Lajos, Sztáray Gábor gr., Szi'y Pongrácz, Szentiványi K. Schwicker Henrik, Szemere A. Gróf Tel-ky Géza, Török Bertalan, T- legdy József, Gróf Teleki Domokos, ifj. Teleki Domokos, gróf Tallian Béla, Tisza Kálmán, Tisza, Lajos, Tisza István, Tolnay Lajos, Tubi János, Tarajosy Sándor, Teleky Sándor gr., Takácsy Sándor, Thoroczky Miktós, Terényi Lajos, Urányi Imre, Urbanovszky Ernő.

Gróf Vass Béla, gróf Vay Ernő, Werner Gyula, Veszter Imre, Vörös László (2 helyen), Vuja Peter, Várady Gábor, Wolfner Tivadar, Vojnics S., Vermes Béla, Weiz Berthold, Wlassiss Gyula, Végh Arthur, Vargics Imre, Sándor.

Zákó Milán, Zeyk Gábor, Zsilinszky Mihály, Zsigárdy Gyula, Zsambokreti Emil, Zmertich Iván.

Pótvalasztás lesz :

Ráczkevény, Vaczon, Kecskemét mindkét kerületében. Orosháza, Mohácson, Rics aszécse

Közgazdaság.

Kőbányai sertés-piac.

okt. 29

Hizott sertés árak : 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (párónként —400 kilon felüli súlyban) — krig. 2. Öreg közép (párónként 300—400 kilogram ulyban) — krig. 3. Fiatal nehéz (párónként 20 kilon felüli súlyban) 52-53 krig. 4. Fiatal közép párónként 251—320 klg.— súlyban 54—55 krig. 5. Fiata könnyű párónként 250 kgr. terjedő súlyban — krig. Magyar szedett nehéz párónként 280 klg. felüli súlyban 52—53 kr. Közép pk-int 220g—10 klg. fe súlyban 44—45 krig. Könnyű pként 220 klg. terje súlyban 43—44 krig. III. Szerbia Nehéz pként 260 klg felüli súlyban 53½, 54 krig. Közép pként 220—260 klg terjedő súlyban 45—46 krig. Könnyű pként 220 klg erjedő súlyban 53½—54 krig.

Sertés létszám 1896. okt. 29-ik napján volt kész setben 6303 drb. 1896. okt. hó 31-ik napján felhaj tatott 494 drb. 1896. okt. 30-ik napján elszállított 407 drb. 1896. évi október hó 31-ik napjára maradt készletben 6390 drb. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatözsde

okt. 29

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

Bursa	kilós	Ar 10 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
"	77	7.60	7.75	7.70—7.80
"	79	7.80	7.90	7.75—7.85
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
"	77	7.5	7.90	7.90—7.90
"	79	7.85	7.95	7.95—8.05
Pes vidéki ó	75	—	76	—
"	77	7.70	7.80	7.70—7.85
"	79	7.95	7.95	7.90—8.00
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
"	77	7.70	7.75	7.75—7.85
"	79	7.75—7.80	80	7.90—8.00
Bácskai ó	75	—	76	—
"	77	7.65—7.80	78	7.80—7.90
"	79	7.9—8.00	80	8.00—8.10
Észak magy	75	—	76	—
"	77	—	78	—
"	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű	uj 70—72	6.65 6.70
" másodrendű	"	6.55 6.65
Árpa takarmánynak	" 60—62	4.00 4.30
" égetni való	" 62—64	5.10 5.30
" serfözdei	" 64—66	6.50 8.—
Zab	uj 39—41	3.45 6.—
Tengeri bánsági	uj	4.25 4.30
" más nemű	"	4.15 4.20
Repeze bánsági	"	0.— 1.—
		10.5 10.75

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 39. Bérlet 29 szám.

Kedden 1896 november 3-án itt először

A bajazzók.

Opera 2 felvonásban, szövegét és zenjét írta Leoncavallo, fordította: Radó Antal.

S z e r d á n 1896 november 4-én:

UGYANAZ.

Nyilt-tér.

Henneberg selyem csakis akkor valódi, ha közvetlen gyaramból rendelik, fekete fehér és színeseket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kozkzától, mintázottakat, damasztot sat. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 mintázatban) sat. a megrendelt áru, postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordultával küld **Henneberg G.** (cs. k. udvari szállító selyemgyára **Zürichben** Svajczba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztható. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. (1.)

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan **méréselt árak** mellett készítik.

Varró-gépek, kerékpárok, írógépek, orvosi műszerek, fog-furrogép, vilanygépeket, múlábakat és mindenféle testhordó készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedül álló varrógép- és kerékpár műszerész javító műhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

Van szerencsénk a t. közönség szives tudomására hozni, miszerint legújabbán megnyitott

Kazinczi köszénbányánk

kizárólagos képviselővel

FODOR JENŐ urat DEBRECZENBEN biztuk meg.

Ajánljuk kályhafűtés és ipartelemek céljaira kiválóan alkalmas szenünket, legjutányosabb árak mellett minden állón á-ra szálltva és kérjük méltóztassanak becses rendeléseikkel említett képviselőhöz. (iroda: BIEDERMANN-palota) fordulni, előre biztosítván azok legpontosabb teljesítéséről.

Kiváló tisztelettel
Kazinczi köszénbánya részvénytársaság
BUDAPEST.

A székelyhidi uradalomban kapható 1 kilótól 2 kilóig egy darabban tégla alakú

Romadur sajt

valamint 2 kilótól 3 1/2 kig egy darabban tábla sajt

kerek, mindkét sajtak kilója helyben Székelyhiden 60 kr. Megrendeléseket a számtartói hivatal Székelyhiden fogad és intéz el.

Hirdetmény.

Alólírott intézetben mindazon zálog tárgyak, melyeknek határideje lejárt, **f é. november hó 6-án délután 2 órakor** — iparhatósági kiküldött jelenlétében el fognak adni.

Debreczen, 1896. okt. 20-án.

»Első debreczeni magán kézi zálog kölcsönintézet.«

Főiacz. Teleky-utca sarkán Bejarat III. ajtó.

Eladó ház.

Csokonai-utcán az 1510. sz. a. levő, szilárd anyagból készült új, adómentes ház, mely több, jól berendezett, lakosztályból s ezekhez való mellék helyiségekből áll évente 580 forintot jövedelmez, szabad kézből, igen kedvező feltételek mellett, eladó.

Eladó ujosztású föld.

A Pályi ut-zélen 16 hold és 300 öl kiváló minőségű újföld, tanyával együtt, jutányos áron eladó.

Mindkét eladó ingatlan fe öl értekezhetni **VARJASYJÁNOS** urnál Csapó Veres-utca 459. sz. a.

MAZUR KÁROLY

gép, kazán műhelye és kutfurási vállalkozó

Debreczenben, Gyár-utca a kir. törvényszék mellett
elvállal helyben a város bármely részén

jó ivóvizü kutfurásokat

teljes jótállás mellett 55 mm. (2 angol hüvely) kovácsolt vascsőből;
fekete csőből 125 frt, horganyozott csőből 140 frt.

Raktáron tart mindenféle **szivattyukat**, melyeket egészen felszerelve felállít; részletfizetésre is eszközöl.

Elvállal külön alku mellett jutányosan vidéken is kutfurásokat.

Dr. Róthschnek V. Emil

gyógyszertára az »Arany egyszarvuhoz«

DEBRECZENBEN, Kossuth-utca 19.

(Alapított 1772.)

Ajánlja következő, közkeveltségnek örvendő általánosan elterjedt és kitünő minőségű gyógyszer- és pipere különlegességeit:

Dr. Róthschnek-féle

SÓSBORSZESZ

sebek, zúzódások vagy gyulladásoknál egyenlő mennyiségű vízzel hígítva horogtatásul használható. Csuzos, vagy köszvényes bántalmaknál tisztán, bedörzsölésül használva, felülmulhatatlan szer. Egy kávéskanálnyi egy pohár vízbe öntött kitünő minőségű és ízű szájvizet ad. 20—25 csep szukorra csepegtetve a legerősebb gyomorgörösöt is megszünteti.

Egy üveg ára 50 kr.

Dr. Róthschnek-féle

TANNIN-OLAJ

az egyedüli valóban biztosan ható szer, a mely a hajbort jobban, mint bármi más erősíti, ez által megátalja a haj kihullását! Rövid használat után meglepő az eredmény.

Egy üveg ára 80 kr.

Dr. Róthschnek-féle

Kárpáti melthea

kitünőnek bizonyult szer köhögés, rekedtség, olnyálkásodás, influenza, tüdőhurut s általában a légzőszervek mindennemű betegségei ellen.

Egy doboz ára 20 kr.

Dr. Unna-féle

Salicyl-Collodium

a legbiztosabb szer tyukszemek, szemölcsök, bőrkeményedések és rovarcsípések ellen.

Egy üveg ára 50 kr.

Dr. Róthschnek-féle folyókony glycerin crème egy üveg ára 85 kr

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesíttetnek.

Dr. Róthschnek-féle

PEPTONOS VASMANGANOLDAT

0.6% Fe- és 0.1% Mn. tartalommal. Kellemes ízű készítmény mindennemű kellemetlen mellékhatások nélkül. Kitünő eredménnyel használva vérszegénység, idegkajok, sápkor és hystoria ellen.

Orvosi tekintélyek által ajánlva.

Egy üveg ára 1 frt.

Dr. Róthschnek-féle

SALICYLSAVAS-SZÁJVIZ

a világon a legjobb fogtisztító és konzerváló szer, mely a foghúst erősíti, a fogakat vakító fehéreké teszi, és a száj üregét felüdíti.

Egy üveg ára 35 kr.

Dr. Schichulsky-féle

ARCZKENŐCS

hamar és biztosan eltávolítja az arczór minden tisztatlanságát, mint szeplőt, májfoltot stb., a bőrt fehériti és simonítja és főelőnye, hogy hosszas használat után sem káros, miután teljesen ártalmatlan anyagokból van összeállítva.

Egy tégely ára 35 kr.

Dr. Róthschnek-féle

Keletindiai fogcseppek

mindennemű fogfájást a legrövidebb idő alatt megszüntetnek.

Egy üveg ára 25 kr.

Alapított 1865-ben.

A legjobb új és átjatszott

Zongorák, pianinók

és

harmóniumok

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora eladási és kölcsönző intézetében

BUDAPEST, IV., Kigyó-utca 7.

Schiedmayer és fiai, leghíresebb zongorák és Thuringia Organ C. egyedüli képviselője. — A világ legjobb és legolcsóbb harmóniumai.

Arjegyzék ingyen.